

POSELSTWO POLSKIE W BRAZYLII
Otrzymano dnia: 19/10 1920
№ 442/20 - 30.
Załączników:
Zatwierdzono:

Pauline
IX

W sprawie proc. kredytów
dla Polski w Brazylii

SCISLE POUFNE.

No 442/20 Ekonom.

W SPRAWIE EWENTUALNYCH
KREDYTOW DLA POLSKI
W BRAZYLJI.

Do Ministerjum Spraw Zagranicznych.

Na skutek rozmów moich z Ministrem Bertonim, na mocy odezwy Sekcji Handlowej Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 27 sierpnia 1920 r. No 4103/B., podpisanej przez Szefa Sekcji p. Gawrońskiego, i wobec rozwiązania Misji Ekonomicznej w Ameryce Południowej, w atrybucje której nie czułem się w prawie wkraczać, - rozpoczęłem przedwstępne kroki, zmierzające do wyjaśnienia możliwości otrzymania w Brazylii kredytów dla Polski.

Miałem z tego powodu dwie rozmowy z Podsekretarzem Stanu M.S.Z. Dr. Rodrigo Octavio /recte Rodrigo Octavio Langgaard Menezes/.

W pierwszej, w której zaznaczyłem, że żadnego polecenia Rządu swego nie mam, i że mówię we własnym imieniu, dałem mu do zrozumienia, że sprawą przyjscia Polsce z pomocą interesują się kierownicy Spraw Zagranicznych niektórych Południowo-Amerykańskich Republik,

zdający sobie sprawę ze światowej doniosłości inicjatywy, w okazaniu pomocy wycieńczonemu walką z barbarją wschodnią - zwycięskiemu obrońcy cywilizacji światowej, dla tego męża Stanu, dla tego państwa, co z nią wystąpił; że jako jego i Brazylii przyjaciel, wolałbym, aby ta inicjatywa wyszła od Prezydenta Epitacio Pessoa - jego przyjaciela. *osobistego druha.*

Z doniosłości tej zdawał sobie Dr. Rodrigo Octavio sprawę.

Co do samego interesu, wskazywałem na formułę, zastosowaną przy udzielaniu podobnem kredytu Włochom.

Na to odpowiedział, że formuła ta okazała się w praktyce niezbyt odpowiednią, że nie dogadza ani Włochom, ani Brazylii, i że pewne braki należałoby uzupełnić i że obecnie przy pertraktacjach z Holandją wypracowywać się będzie nowa odpowiedniejsza formuła, którą możnaby zastosować ewentualnie i do Polski.

Zwrócić trzeba uwagę, że pożyczka, udzielona Włochom, została przeprowadzoną ściśle poufnie /bez udziału jakichkolwiek delegatów/ przez Ambasadora Włoskiego w Rio de Janeiro. Wyniosła ona 500.000.000 lirów i była udzielona na 6%; w sprawie traktatu handlowego i stosunków handlowych z Włochami, przybywa tutaj dzisiaj /19-go października/, pod pozorem wręczenia własnoręcznego listu Króla Wiktora Emanuela, p. Wiktor Orlando. Bawi też tutaj od dłuższego czasu ks. Aymone d'Aosta.

Daje nam to wszystko obraz, w jakie ręce powierzają Włochy, swe sprawy handlowo-ekonomiczne i fi-

nansowe, i to nie zawsze z pewnymi szansami.

Prócz Włoch, o kredyty ubiega się i Grecja.
 Dodaj, ^{Dr. R. Octavio} że należy na czas miesiąca odłożyć wszelkie per-
 traktacje z powodu przyjazdu Królewskiej Pary Belgijskiej i niemożliwości traktowania z Prezydentem Epitacio Pessoa.

Z rozmowy tej wyniosłem to pocieszające wrażenie, że zasadniczo a priori myśli kredytów się nie odrzuca.

Dla ścisłości muszę dodać, że w czasie tej rozmowy dwukrotnie mnie zapytywał, czy p. Warchałowski i jego Misja rzeczywiście są rozwiązane i kraj opuściły.

Wspomniał również o wielkich firmach, które należałoby ująć dla przeprowadzenia zakupów.

W miesiąc później, nie doczekując się wyjazdu Królewskiej Pary Belgijskiej, byłem powtórnie, pod pozorem powinszowania mu mianowania delegatem Brazylii przy Lidze Narodów, u Dr. Rodrigo Octavio, i dowiedziałem się, że poprzednia nasza rozmowa, którą uważałem ze swej strony za przedwstępną, - dała była mu asumpt do skryształizowania jej w Memorjale, podanym ^{Prez.} przez Epitacio Pessoa, wraz z bardzo życzliwą z jego, Dr. Rodrigo Octavio strony adnotacją. Powtórzył o konieczności wyczekania rozwiązania kwestji nowej emisji pieniędzy i wypracowania formuły dla Holandji. W czasie jego, ponoć trzy miesiące trwać mającego w Europie pobytu, przyjdzie się traktować z Ministrem S. Z., który ma zwyczajnie odpowiadania i z którym wobec tego mało szans pounięcia sprawy naprzód.

Sprawa kredytów, o ile wyczuć mogłem, głównie zależy od Epitacio Pessoa, od Dr. Rodrigo Octavio, finansowego doradcy Pessoa - Landsberga, bogatego bankiera niemiecko-polskiego i żydowskiego pochodzenia. Do niego postaramy się trafić. Jestem już dobrze z jego synem.

Aby tem więcej zyskać zainteresowania się Dr. Rodrigo Octavio naszą sprawą, naznaczyłem jurisconsultem Poselstwa Polskiego jego syna i współnika w biurze adwokackiem, Rodrigo Octavio filho, czem obu wyrządziłem przyjemność. Przez syna będę au courant nie jednego, i nie jedno da się przeprowadzić. Sapiienti sat.

Orłowski m. p.

Exp. 20/10-20
H.

Dn.

Poselstwo Polskie.

No

Ścisłe poufne.

W sprawie ewentualnych
kredytów dla Polski.
w Brazylii.

Do Ministerjum Spraw Zagranicz

Na skutek rozmów moich z Minist^{rem} Bertonim, na mocy odezwy Sekcji Handlowej Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dn. 27 sierpnia 1920 No 4103/B, podpisanej przez Szefa Sekcji p. Gawrońskiego, i wobec rozwiązania Misji Ekon^{omicznej} w Am. Południowej, w atrybucje której nie czułem się w prawie wkra-
czać, -rozpocząłem przedwstępne kroki, zmierzające do wyjaśnienia możliwości otrzymania w Brazylii kredytów dla Polski.

Miałem z tego powodu dwie rozmowy z Podsekretar^{em} Stanu M.S.Z. ^{Dr.} ~~Rodrigo~~ Octavio ~~/~~, recte Rodrigo Octavio Langgãrd Menezes/.

W pierwszej, w której zaznaczyłem, że żadnego polecenia Rządu swego nie mam, i że mówię we własnym imieniu, dałem mu do zrozumienia, że sprawę przyjscia Polsce z pomocą interesują się kierownicy Spraw Zagranicznych niektórych Połud^{niowych} Amer. Republik, zdający sobie sprawę ze światowej doniosłości inicjatywy, w okazaniu pomocy wycieńczonemu walką z barbarją wschodnią- zwycięskiemu obrońcy cywilizacji światowej-, dla tego męża Stanu, dla tego państwa, co z nią wystąpił, że jako jego i Brazylii przyjaciel, wolęlbym, aby ta inicjatywa wyszła od Prez. E.P. - jego przyjaciela.

Z doniosłości tej zdawał sobie ^{Dr.} R.O. sprawę.

Co do samego interesu- wskazywałem na formułę, zastosowaną przy udzielaniu podobnem kredytu Włochom.

F Zwrócić trzeba uwagę, że pożyczka udzielona Włochom
została przeprowadzona ściśle poufnie / bez ~~ad~~ udziału
jakichkolwiek delegatów / przez Ambasadora Włoskiego w
Rio de Janeiro. Wyniosła ona 100.000.000 lirów i
była udzieloną na 6%; w sprawie traktatów handlo-
wego i stosunków handlowych z Włochami, przybywa
tutaj dzisiaj, (1920 Paryż)

~~Wiktora Olanda~~ W praktyce niezbyt odpowiednią, że nie dogadza ani Włochom
ani Br., i że pewne braki należałoby uzupełnić i że obecnie
pod pozorem przy pertraktacjach z Holandją wypracowywać się będzie nowa
Węgrzemia własno- odpowiedniejsza formuła, którą możnaby zastosować ewentualnie
zycznego listu i do Polski. F

Emanuel,

p. Wiktor

Olando.

Bawit'er' tutaj

Ks. od Durbiego

Czasu, Ks.

Aymone d'Aosta.

Saje Saje

Nam to komplek-

Obser, w jakie

nie powiększają

Włochy, swe

Sp. ardy handlowo-

ekonomiczne

i finansowe,

to mi zawsze

z pewnemi

Kansami.

Prócz Włoch o kredyty ubiega się i Grecja.

Dodał że należy na czas miesiąca odłożyć wszelkie pertraktacje
z powodu przyjazdu Belgijskiej Pary Królewskiej i niemożliwość
traktowani z Prez.E.P.

Z rozmowy tej wyniosłem to pocieszające wrażen

że zasadniczo a priori myśli kredytów się nie odrzuca.

Dla ścisłości muszę dodać, że w czasie tej

rozmowy dwukrotnie (nię) zapytywałem, czy p. W. i jego Misja
rzeczywiście są rozwiązane. i kraj opuściły. Wspomniałem rów-
nież o wielkich firmach, które należałoby ująć dla przeprowa-
dzenia zakupów.

W miesiąc później, nie doczekując się wyjazdu

Kr. Pary Bel. byłem powtórnie pod pozorem powinszowania mu
mianowania na delegata Brazylii przy Lidze Narodów, u R.O.

i dowiedziałem się że poprzednia nasza rozmowa, którą uważałem
ze swej strony za przedwstępną- dała była mu asumpt do skryst.

jej w Memorjale, podanym przez E.P. wraz z bardzo życzliwą
z jego, R.O. strony adnotacją. Powtórzyłem o konieczności wyczeka-

nia rozwiązania kwestji nowej emisji pieniędzy i wypracowania
formuły dla Holandji. W czasie jego, ponoć 3 miesiące trwać

mającego w Eur. pobytu, - przyjdzie się traktować z M.S.Z.,

który ma zwyczaj nie odpowiadać